

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Ion Golovin și reprezentantul acestuia,
avocatul Sergiu Coptu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Anei Golovin împotriva
lui Ion Golovin, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a
familiei Cimișlia cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de către Ion Golovin și a fost menținută hotărârea
Judecătoriei Cimișlia din 04 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 02 august 2016, Ana Golovin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Golovin, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și
protecție a familiei Cimișlia cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii a indicat faptul că, la 19 februarie 2011, a înregistrat
căsătoria cu pârâtul. Din căsătorie au un copil, XXXX, născută la xxxx.

Menționează că, în timpul căsătoriei, prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din
19 august 2011 a fost încasată din contul pârâtului în beneficiul său pensia de
întreținere a copilului minor în mărime de $\frac{1}{4}$ din toate veniturile, pînă la atingerea
majoratului de către copil, însă pârâtul nu a executat hotărârea judecătorească și nu
a achitat pensia de întreținere, acumulând o datorie în mărime de 27267,80 de lei.

Susține că, prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 23 septembrie 2011 a
fost desfăcută căsătoria între ea și pârât.

Afirmă că, pârâtul nu participă la educația și întreținerea copilului minor,
eschivându-se cu rea-credință de la exercitarea obligațiilor părintești, fiind nevoită
singură să întrețină copilul.

Solicită decăderea pârâtului din drepturile părintești în privința copilului,
XXXX, născută la xxxx și încasarea de la Ion Golovin a cheltuielilor de asistență
juridică în mărime de 5000 de lei și a taxei de stat în mărime de 100 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 04 noiembrie 2016 acțiunea a fost
admisă parțial, a fost decăzut Ion Golovin din drepturile părintești în privința
copilului minor, XXXX, născută la xxxx și a fost încasată de la Ion Golovin în
beneficiul Anei Golovin taxa de stat în mărime de 100 de lei. În rest acțiunea a fost
respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017 a fost respins apelul
declarat de către Ion Golovin și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 25 ianuarie 2017, Ion Golovin și reprezentantul acestuia, avocatul Sergiu Coptu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului indică faptul că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt ilegale, deoarece au fost emise cu încălcarea normele de drept material și procedural și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în fond, au fost apreciate arbitrar probele, iar concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, reiterând motivele de fapt și de drept invocate în instanța de apel.

Menționează că, instanța de apel neîntemeiat a respins argumentul precum că, reprezentantul său, prezentându-se în primă instanță pentru ședința de judecată din 04 noiembrie 2016, nu a fost invitat în sala de ședințe.

Consideră că, decizia instanței de apel nu este motivată în sensul art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiindu-i, astfel, încălcat dreptul la un proces echitabil.

Invocă faptul că, nu există temei legal pentru decăderea sa din drepturile părintești în privința copilului minor, deoarece în perioada în care se afla pe teritoriul țării și-a exercitat drepturile părintești și nu s-a eschivat de la executarea acestora, însă în prezent este plecat temporar peste hotarele țării la muncă împreună cu familia nou creată și participă mai puțin la întreținerea și educația fiicei din lipsa veniturilor permanente, precum și din cauza impedimentelor create de intimată și mama acesteia. Mai mult ca atât, nu a achitat pensia de întreținere pentru o durată relativ mică de 2 ani.

Susține că, copilul este foarte important pentru el și va achita restanța la pensia de întreținere a copilului și va participa la educația acestuia.

Consideră că, prin absența sa temporară și motivată din țară nu sunt afectate grav drepturile copilului întrucât să fie decăzut din drepturile părintești, or, decăderea din drepturile părintești este cea mai gravă sancțiune civilă luată împotriva părinților pentru greșita exercitare a drepturilor și obligațiilor părintești.

Afirmă că, după pronunțarea hotărârii primei instanțe a încercat să achite pensia de întreținere a copilului minor, însă a fost imposibil de realizat acest fapt, deoarece intimata împreună cu copilul au plecat peste hotarele țării.

Prin referința depusă la data de 14 martie 2018 reprezentantul Anei Golovin, avocatul Vladislav Berezovschi a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 04 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 19 februarie 2011, recurentul Ion Golovin a înregistrat căsătoria cu intimata Ana Golovin, iar din căsătorie au un copil, XXXX, născută la xxxx.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 19 august 2011 a fost încasată de la Ion Golovin în beneficiul Anei Golovin pensia de întreținere a copilului minor, XXXX, născută la xxxx, în mărime de $\frac{1}{4}$ din toate felurile de venituri, pînă la atingerea majoratului de către copil, iar prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 23 septembrie 2011 a fost desfăcută căsătoria între Ion Golovin și Ana Golovin.

Conform încheierii executorului judecătoresc Oleg Șevcenco din 30 iunie 2016, restanța la pensia de întreținere, ce urmează a fi încasată de la Ion Golovin pentru perioada 01 august 2014-30 iunie 2016, constituie 27267,80 de lei.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, Ana Golovin a solicitat decăderea lui Ion Golovin din drepturile părintești în privința copilului minor, XXXX, născută la xxxx, în temeiul art. 67 lit. a) din Codul familiei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, decăzându-l pe Ion Golovin din drepturile părintești în privința copilului minor, XXXX, născută la xxxx.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Ion Golovin, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținînd hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizînd materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Conform art. 67 lit. a) din Codul familiei, părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

Din conținutul normei de drept enunțate rezultă că decăderea din drepturile părintești este o sancțiune, care poate fi aplicată față de părinții, care din culpă gravă nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copil, inclusiv, se eschivează de la plata pensiei de întreținere.

Neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părintești trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părintești.

Pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la plata pensiei de întreținere este necesară existența unor probe concludente și pertinente, care ar demonstra cu certitudine că, părintele (părinții) se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere.

Din materialele dosarului rezultă că, intimata Ana Golovin nu a prezentat probe pertinente și veridice, ce ar confirma că, recurentul Ion Golovin se eschivează cu rea-credință de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere. Or, din încheierea executorului judecătoresc Oleg Șevcenco din 30 iunie 2016 rezultă că, pînă la 01 august 2014, recurentul Ion Golovin a achitat pensia de întreținere a copilului minor.

Mai mult ca atât, recurentul Ion Golovin, în cererea de recurs, a invocat că, nu a avut posibilitate fizică și materială să acorde întreținere fiicei sale minore, însă restanța la pensia de întreținere va fi achitată în rate într-un termen relativ scurt.

La caz, se mai reține că, conform art. 3 alin. (1) din Convenția ONU internațională cu privire la protecția drepturilor copilului din 20 noiembrie 1989, la care Republica Moldova a devenit parte în urma adoptării Hotărârii Parlamentului RM nr. 408-XII din 12 decembrie 1990, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie ca sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că, măsurile ce implică decăderea din drepturile părintești ar trebui să fie aplicate numai în circumstanțe excepționale și pot fi justificate, doar dacă sunt motivate de o cerință imperativă, care se referă la interesele copilului.

În acest sens se reține că, în cauza N. P. contra Republicii Moldova, nr.58455/13, 06 octombrie 2015, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că, interesul superior al copilului este de o importanță esențială. Decăderea din drepturile părintești reprezintă o măsură particulară de anvergură, în urma căreia părintele este privat de viața sa de familie cu copilul, și este incompatibilă cu scopul reuniunii lor. Astfel de măsuri trebuie să fie întreprinse doar în circumstanțe excepționale, și pot fi justificate doar dacă ele sunt motivate de o cerință de prim rang aferentă interesului superior al copilului.

Pentru identificarea interesului superior al copiilor, într-un caz particular, trebuie să se țină cont de două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului, ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor, în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită; și, în al doilea rând, este în interesul superior al copilului, ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat totuși că, acest interes prezintă un dublu aspect: pe de o parte, să le garanteze copiilor o evoluție într-un mediu sănătos; pe de altă parte, să mențină legăturile acestora cu familia, cu excepția cazului în care aceasta s-a arătat a fi nedemnă, deoarece distrugerea acestei legături determină ruperea copilului de rădăcinile sale (cauza Maumousseau și Washington împotriva Franței, nr. 39.388/05, paragraful 67).

Conform art. 16 și 17 din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului. Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în orice altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Conform art. art. 7, 9 și 10 ale Convenției ONU internaționale cu privire la drepturile copilului, copilul are dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi crescut de acestea. Statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția când această separare este necesară în interesul copilului, vor respecta dreptul copilului, separat de cei doi părinți ai săi sau de unul din ei de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, afară de cazul că acest lucru este contrar interesului superior al copilului.

Aici instanța de recurs mai reține și prevederile art. 5 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, conform căruia soții se bucură de egalitate în drepturi în responsabilități cu caracter civil între ei și în relațiile cu copiii lor în ceea ce privește căsătoria, pe durata căsătoriei și cu prilejul desfacerii acesteia.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, motivul invocat de către intimata Ana Golovin, care a dus la decăderea recurentului Ion Golovin din drepturile părintești, nu și-a găsit confirmare în cadrul examinării cauzei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea Anei Golovin împotriva lui Ion Golovin, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Cimișlia cu privire la decăderea din drepturile părintești de respins.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ion Golovin și reprezentantul acestuia, avocatul Sergiu Coptu.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017 și hotărârea Judecătoriai Cimișlia din 04 noiembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Anei Golovin împotriva lui Ion Golovin, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Cimișlia cu privire la decăderea din drepturile părintești și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge acțiunea Anei Golovin împotriva lui Ion Golovin, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Cimișlia cu privire la decăderea din drepturile părintești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoriai

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic